

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT
's-GRAVENHAGE

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG - CONRADKADE 175 - TEL. 61.41.61 - GIRO 41.22.35
TELEFOON AFD. VISSERIJ 39.01.55

"WINSTMOGELIJKHEDEN OP LANDBOUWBEDRIJVEN".

Lezing door ir H. Dijkstra

voor de

Vereniging van oud-leerlingen van de

Rijksmiddelbare Landbouwschool

te Loeuwarden

vrijdag, 11 november 1966

L20

230

2289229

Arbeidsbehoefte bij verschillende grootte der
veestapel

Melkvee veeverzorging: melken, voeren, uitmesten, inclusief jongvee

Aantal melkkoeien per bedrijf	uren per melkkoe per jaar	Totaal uren per jaar
10	200	2000
20	130	2600
30	80	2400
40	70	2800
50	60	3000
60	60	3600

Mestvarkens

Aantal varkens per bedrijf		uren per afgeleverd varken	Totaal uren per jaar
op hok	afgeleverd per jaar		
10	23	11	250
20	46	8	365
40	92	4	368
80	184	3,5	650
160	368	2,2	810
320	736	1,7	1280
640	1472	1,3	1900

Vergroting der veestapel is dus vaak aantrekkelijk, daar de arbeidskosten per dier sterk dalen.

Kostprijs melk bij uitbreiding veestapel door voeraankoop

- a. bij een koe van gemiddelde leeftijd
- b. in de voerkosten is voer opgenomen voor groei
- c. voor afschrijving wordt niets gerekend, dit wordt opgevangen door ook voor de groei geen opbrengst te rekenen
- d. aangenomen wordt, dat het nuchtere kalf tot een waarde kan worden gebracht van f. 200,- door te mesten met kunstmelk (prijs kalfsvlees f. 3,50 per kg levend) of door verkoop.
- e. aangenomen wordt, dat de mest voor f. 7,- per m³ kan worden verkocht
- f. melkproduktie per koe 4300 kg melk

1. Voerkosten 2400 kg Z.W. à f. 0,55 ¹⁾²⁾	f. 1320,-
2. Gebouwen	" 100,-
3. Arbeidskosten (30 uur, geen jongvee)	" 120,-
4. Veearts, dekgeld en risico's	" 75,-
5. Rente	" 80,-
6. Waterleiding, elektriciteit, diversen	" 40,-
	<hr/>
	f. 1735,-
7. Af: waarde kalf	f. 200,-
" mest 11 m ³ à f.7,-	" 77,-
	<hr/>
Netto-kosten	f. 1458,-
8. Melkproduktie 4300 kg	
9. Kostprijs per kg melk 34 ct	

1) A-meel % Z.W. 68; % v.r.e. 12,5; % vet 3; $\frac{Z.W.}{v.r.e.} = 5,4$; f. 37,50/100 kg

2) een deel van dit voer moet als hooi en ander ruwvoer worden gegeven. De prijs hiervan is gelijk gesteld aan die van A-meel.

KALVERMESTEN

met kunstmelk

40 liter volle melk à f. 0,35	f. 14,-
1200 liter kalverkunstmelk à 18,5 ct ¹⁾	" 222,-
sterfterisiko en veeartskosten	" 20,-
arbeid 5 uur per kalf à f. 4,-	" 20,-
gebouwenkosten	" 15,-
afzetkosten	" 14,-
	<hr/>
	f. 305,-

Opbrengst:

a. 145 kg à f. 2,-	f. 290,-
netto-opbrengstwaarde kalf	f. 15,- (verlies)
	<hr/>
b. 145 kg à f. 3,-	f. 435,-
netto-opbrengstwaarde kalf	f. 130,-
	<hr/>
c. 145 kg à f. 4,-	f. 580,-
netto-opbrengstwaarde kalf	f. 275,-
	<hr/>

1) 1 kg kunstmelkpoeder à f. 1,48 op 7 l water = 8 l kunstmelk

Praktijkbedrijf

Weersink

verkensfokbedrijf + rundvee ¹⁾ Momen opname

	prijs per 100 kg verschil ten voor- dele van het eigen mengsel
	5.65
	2.36
	4.85
	6.60
	2.14
	4.14
	4.45

	prijs per 100 kg eigen mengsel oktober 1964	prijs per 100 kg handelsmengsel oktober 1964
Lacto-zeugenmeel	32.25	37.90
Fokvarkensmeel	33.74	36.10
Mestvarkensmeel 50-100 kg	31.35	36.20
Biggenmeel	31.00	37.60
Baby-biggenmeel	40.76	42.90
Rundveemeel B	31.26	35.40
Kalvermeel E.A.	29.95	34.40

benodigd kg
mengvoeder
jaar behoefte

22.000	f. 1243,-
22.000	" 519,- ⁴⁾
5.500	" 266,-
5.500	" 363,-
-	" - ⁴⁾
12.000	" 496,-
8.000	" 356,-
75.000	f. 3243,-

Kosten maal- en menginstallatie f. 4200,- ± 500 kg per keer (gebruik voor varkens en rundvee 1 à 2 maal per week) ⁵⁾ 4

jaarlijkse kosten: afschrijving 10%	f. 420,-
rente 3%	" 126,-
onderhoud 2%	" 84,-
stroom 0.48 per 100 kg ²⁾	" 360,-
arbeid 0.30 per 100 kg ³⁾	" 225,-

voordeel eigen fabriek f. 1215,-
 f. 2028,- per jaar

- 1) 20-30 fokzeugen - 20 melkkoeien
- 2) à 18 ct, toevalligerwijze de duurste stroom in Overijssel
- 3) De boer zegt, je hoeft niets te rekenen. Hij zet de machine in werking voordat hij zelf gaat eten en na afloop van zijn maaltijd is de machine ook klaar.
 gerekend is ± 1 uur per 1000 kg meel
- 4) Kwaliteit eigen mengsel is beter dan die van het handelsmengsel
- 5) De capaciteit van de machine wordt dus slechts voor een klein deel benut

Kosten malen en mengen f. 1,60 per 100 kg krachtvoer
Netto-voordeel eigen mengsel f. 2,70 per 100 kg (niet ge- rekend kwaliteitsvoordeel)

Handel gem. prijs 1/10-'63 tot 1/10-'64	Prijs Weersink moment opname okt. '64	Lacto zeugen- meel	Fok- varkens- meel	Mest- varkens- meel 50-100 kg	Biggen- meel tot 50 kg	Baby- biggen- meel	Rundvee- meel B	Kalvermeel eiwitarm
Mais	31.47	50	50	100	50	75	50	120
Haver/gerst ($\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$) ¹⁾	26.10	325	300	140	320	190	220	300
Rogge	25.23	-	-	150	50	-	50	-
Grasmeel	26.04	37 $\frac{1}{2}$	75	25	25	25	-	25
Lijnkoek	41.13	25	25	-	-	15	35	40
Sojaschroot	42.14	25	12 $\frac{1}{2}$	25	25	25	-	-
Haringmeel (68,5%)	60.85	30	12 $\frac{1}{2}$	-	30	37 $\frac{1}{2}$	-	-
Min.fokvarkens	20.00	7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	-	-	7 $\frac{1}{2}$	-	-
" mestvarkens	20.00	-	-	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	-	-	-
Vit. A.D. 3	125.00	0.25	0.25	-	-	0.5	0.25	0.75
" B	70.00	-	-	-	-	5	-	-
Ondermelkprod.	112.00	-	20	-	-	25	-	-
Havermoutmeel	44.25	-	-	-	-	75	-	-
Maisglutenvoermeel	31.00	-	-	-	-	25	60	-
Grondnotenschroot	41.36	-	-	25	-	-	70	-
Keukenzout Jozo	?	-	-	-	-	-	2 $\frac{1}{2}$	1.25
Rundv.mineralen	20.00	-	-	-	-	-	12 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$
Diermeel	51.94	-	-	30	-	-	-	-
Bloedmeel	61.92	-	-	5	-	-	-	-
		500 kg	500 kg	500 kg	500 kg	500 kg	500 kg	500 kg

1) telersprijzen

KOSTENBEGROTING KOMBINATIE BOERENKAASBEREIDING ¹⁾

De combinatie wordt gevormd door de heren X, Y en Z.
De centrale kaasmakerij kan gebouwd worden naast de boerderij van de heer X. Het is de bedoeling het melktransport via ondergrondse leidingen te doen geschieden. De teruglevering van de wei geschiedt eveneens per afzonderlijke ondergrondse leiding. Op alle drie bedrijven kan op stal worden gemolken. Het is dan logisch de bussen geheel af te schaffen en op stal te melken met de melkleiding in een vacuumbestendige melktank. Het transport van de melk van de melktank op de boerderij naar de kaasmakerij kan geschieden met een vacuumpomp en de vacuums tanks (voor elk bedrijf één) op de centrale kaasmakerij. De kaasmakerij zal geschieden door een vast aangestelde kaasmaker, die wordt bijgestaan door enige hulp van de afzonderlijke bedrijven. Als loon voor de kaasmaker en de hulp wordt f. 5,- per uur in rekening gebracht.
De volgende kosten zijn aan deze totale opzet verbonden.

Melken

1. Melkleiding voor \pm 30 koeien/bedrijf 30 x f. 6,- = f. 180,-; voor 3 bedrijven	f. 540,-
2. 3 melksyphons per bedrijf à f. 600,- = f. 1800,- voor 3 bedrijven	f. 5400,-
3. 2 enkelwandige melktanks van 200 l per bedrijf (van Wijk en Boerma) 2 x f. 400,- = f. 800,- voor 3 bedrijven	f. 2400,-
Totale investering melken	<u>f. 8340,-</u>

Melktransport

1. Vacuumpomp + motor op centrale kaasmakerij	f. 1500,-
2. Graven 700 m sleuf	f. 1000,-
3. Melkleiding 700 m à f. 3,-	f. 2100,-
4. Weileiding 700 m à f. 1,-	f. 700,-
Totale investering melktransport	<u>f. 5300,-</u>

1) Dit is een combinatie van 3 bedrijven met een centrale kaasmakerij waarin echter de melk van elk bedrijf afzonderlijk wordt verkaasd.

<u>Kaasmakerij</u>	Aantal	Prijs gld
<u>1. Werktuigen</u>		
Kaastobbe, dubbelwandig, 700 l met roermachine op tuimelstoel	3	8700
Koelwaterbak, Vasco E 120 - 01, met frame 1200 l inh., geïsoleerd	1	1200
Koelaggregaat, Miele, type MKW 10	1	1550
Waterpomp, el.motor $\frac{1}{2}$ pk	1	340
Nortonpomp, el.motor 1 pk	1	510
Heetwaterinstallatie, Boiltherm. oliegestookt, type OF 65	1	2720
Melktank, vacuumbestendig, roestvrijstaal, geheel geïsoleerd, 850 l inhoud	3	6000
Melk-/weipomp, el.motor $\frac{1}{2}$ pk	1	420
Kaasvormen	40	2130
Kaaspersen, Eng.model	3	2100
Pekelbakken, asbest 100 x 140 x 30	3	200
" " 100 x 140 x 50	4	450
Weiopslagtank, Vasco E 220-01, 2200 l	1	1770
Weicentrifuge, el.motor $\frac{1}{2}$ pk	1	1600
Roomtank, Vasco C 8-01, 80 l	1	70
Karninstallatie	1	500
Botervloot	1	60
Broedstoof	1	300
Transportwagentje, luchtbanden	1	260
Heteluchtkachel	1	500
Klein gereedschap, leidingen kranen, kaasdoeken, enz.		1000
Totaal investering werktuigen kaasmakerij		<u>32380</u>
<u>2. Gebouw</u> 105 m ² à f. 200,-		21000

Samenvatting investeringen:

Melken	f. 8340,-
Melktransport	f. 5300,-
Werktuigen kaasmakerij	f. 32380,-
Gebouw	f. 21000,-
	<u>f. 67020,-</u>

De totale melkproduktie op de drie bedrijven zal ongeveer zijns 400.000 kg melk.

RENTABILITEITSBEREKENING
KOMBINATIE BOERENKAAS

Opbrengst per 1000 kg kaasmelk (bij 3,9% vet)

Kaasprijs f. 3,62

Toeslag f. 0,28

Totaal f. 3,90 waarvan 110,9 kg = f. 432,50

Weiboter 4,14 kg à f. 2,25 = f. 9,30

Wei 885 kg à f. 0,02 = f. 17,70

Bruto-opbrengst per 1000 kg melk f. 459,50

Totaal bruto-opbrengst (400.000 kg melk) f. 183800,-

Kosten

Gebouw + inventaris 15% van f. 67000,- = f. 10050,-

Loon kaasmaker + hulp f. 15000,-

Hulpstoffen 400 x f. 4,- f. 1600,-

Energie 400 x f. 2,- f. 800,-

Overige kosten 400 x f. 3,70 f. 1480,-

Totale kosten f. 28930,-

Totaal netto-opbrengst f. 154870,-

Totaal netto-opbrengst per kg melk 38,7 ct

Netto melkopbrengst per kg melk (afgerond)

bij een kaasprijs van f. 3,60 38,5 ct

" " " " f. 3,70 39,5 ct

" " " " f. 3,80 40,5 ct

" " " " f. 3,90 41,5 ct

" " " " f. 4,00 42,5 ct

BIGGENTOKKERIJ

Uitgangspunten

1. De omvang van de fokkerij is zodanig, dat de verzorger 2 - 3 uur per dag werk heeft. Dit is met 20 zeugen het geval. Per jaar worden bovendien 10 opfokzeugen opgefokt en worden dus ook 10 oudere zeugen per jaar verkocht. Gemiddeld gaat elke zeug 2 jaar mee en heeft 2 worpen per jaar met 18 biggen. De opfokperiode van de zeug is $\frac{1}{2}$ jaar.
2. De biggen worden bij een gewicht van 20 kg afgeleverd of in eigen bedrijf gemest.
3. Het voer wordt op het bedrijf gereed gemaakt uit aangekocht graan dat direkt van akkerbouwbedrijven wordt betrokken. Dit graan wordt gemengd met aanvullend voer naar gelang de voederbehoefte.

Per zeug per jaar zijn de volgende hoeveelheden voer nodig:

Hoeveelheid per zeug per jaar in kg

	zeugenmeel (inclusief opfok- periode en groei van de zeugen)	Baby-biggenmeel (voor 18 biggen tot 20 kg)	Totaal hoeveelheid	Prijs per 100 kg	Totaal voerkos- ten
Mais	150	75	225	f. 35,-	f. 78,75
Haver	488)	94)	582)	" 31,- ¹⁾	" 180,42
Gerst	487)	96)	583)	" 32,- ¹⁾	" 186,56
Grasmeel	113	25	138	" 27,-	" 37,26
Lijnkoek	75	15	90	" 50,-	" 45,-
Sojaschroot	75	25	100	" 45,-	" 45,-
Haringmeel (68%)	90	38	128	" 70,-	" 89,60
Ondermelkpoeder	-	25	25	" 145,-	" 36,25
Havermoutmeel	-	75	75	" 47,-	" 35,25
Maisglutenvoermeel	-	25	25	" 35,-	" 8,75
Mineralen	22	7	29	" 20,-	" 5,80
	<u>1500</u>	<u>500</u>	<u>2000</u>		
vitaminen A D 3	0,75	0,5	1,25	" 1,25	" 1,56
Totaal voerkosten per zeug per jaar					f. 750,20

Hierna volgt een globale opstelling van de kosten en de baten van deze fokkerij.

Opbrengsten

Biggen 20 x 18 x f. 70,- =	= f. 25200,-
Verkoop zeugen 10 x 150 x f. 1,80 (per kg levend) =	= f. 2700,-
Mest	f. P.H.

Totaal opbrengsten f. 27900,-

Telersprijs plus transportkosten

Kosten

a. Voederkosten 20 x f. 750,-	f. 15000,-
b. Huisvesting.	
Bouwkosten f. 1000,- per zeug in totaal f.20000,-.	
Hiervan 10% rente en afschrijving en onderhoud	" 2000,-
c. Inventaris. De nieuwwaarde van de losse inventaris met inbegrip van de maal- en menginrichting bedraagt f. 6000,-. Hiervan 12% als jaarkosten	" 720,-
d. Pacht uitloopruimte 1 ha	" 400,-
e. Kosten dierenarts 20 x f. 15,-	" 300,-
f. Dekgeld en overige kosten 20 x f. 40,-	" 800,-
g. Arbeid 900 uur à f. 5,-	" 4500,-
	<hr/>
Totaal kosten	f. 23720,-

Winst: Opbrengsten	f. 27900,-
Kosten	<u>f. 23720,-</u>
Winst	f. 4180,-

Kostprijs big van 20 kg:

Totaal kosten:	f. 23720,-
Af: nevenopbrengsten	<u>f. 2700,-</u>
	f. 21020,-
20 x 18 grootgebrachte biggen	
Kostprijs per big:	f. 58,-

VARKENSMESTEN

Uitgangspunten.

1. De omvang van de mesterij is zodanig dat de varkensverzorger 2 - 3 uur per dag werk heeft. Aangenomen wordt dat dit mogelijk is als 450 varkens per jaar worden afgeleverd (gemiddelde bezetting 200 varkens). Bij toepassing van een moderne stalinrichting is het mogelijk tot een arbeidstijd van 2 uur per afgeleverd varken te komen. Afhankelijk van de mate van mechanisatie en het gekozen voedersysteem zal de arbeidsbehoefte variëren en daarmee houdt tevens de dagindeling van de werkzaamheden verband.
2. Gemest worden varkens van een begingewicht van 20 kg tot 100 kg. De biggen worden aangekocht, of van de eigen fokkerij betrokken tegen marktprijs.
3. Het voer wordt op het bedrijf gereedgemaakt uit aangekocht graan dat direct van akkerbouwbedrijven wordt betrokken. Dit graan wordt gemengd met aanvullend voer, naar gelang de voederbehoefte. Per dier zijn de rantsoenen als volgt:

	20 - 50 kg		
	Prijs per 100 kg	Hoeveelheid in kg	Kosten
Mais	f. 35,- ¹⁾	10	f. 3,50
Haver	" 31,- ¹⁾	32)	" 9,92
Gerst	" 32,- ¹⁾	32) 74	" 10,24
Rogge	" 31,-	10)	" 3,10
Grasmeel	" 27,-	5	" 1,35
Sojaschroot	" 45,-	5	" 2,25
Haringmeel (68%)	" 70,-	6	" 4,20
Mineralen	" 20,-	0,3	" 0,06
	subtotaal	100 kg	f. 34,62
		50 - 100 kg	
Mais	f. 35,- ¹⁾	40	f. 14,-
Haver	" 31,- ¹⁾	28)	" 8,68
Gerst	" 32,- ¹⁾	28) 116	" 9,00
Rogge	" 31,-	60)	" 18,60
Grasmeel	" 27,-	10	" 2,70
Sojaschroot	" 45,-	10	" 4,50
Grondnotenschroot	" 42,-	10	" 4,20
Diermeel	" 57,-	12	" 6,84
Bloedmeel	" 74,-	2	" 1,48
Mineralen	" 20,-	0,6	" 0,12
	subtotaal	200 kg	f. 70,12
	Totaal	300 kg	f. 104,74

1) Telersprijsen plus transportkosten

Hierna volgt een globale opstelling van de opbrengsten en kosten van deze mestrij.

Opbrengsten

Totaal af te leveren per jaar: 450 varkens

Gewicht bij aankoop gem. 20 kg

Gewicht bij verkoop gem. 100 kg

Groei 80 kg

Koud geslacht gewicht 82 kg

Opbrengst varkensvlees 450 x 82 x f. 2,80 = f. 103.320,-

Opbrengst verkoop mest P.M.
f. 103.320,-

Kosten

a. Voederkosten

Het benodigde aantal voedereenheden bedraagt 300 VE per varken (kg voer), waarvan 190 kg inlands graan. De voerkosten bedragen per afgeleverd varken f. 105,-. De totale voerkosten bedragen 450 x f. 105,- = f. 47.250,-.

b. Huisvestingskosten

De bouwkosten bedragen, inclusief voederopslagplaats, mestafvoerinstallatie en inrichting f. 250,- per varken bij gemiddeld 200 varkens in totaal f. 50.000,-.

De totale kosten voor grond en gebouwen bedragen per jaar 10% van de nieuwwaarde of f. 5.000,-.

c. Inventariskosten

De nieuwwaarde van de losse inventaris bedraagt met inbegrip van de maal- en menginrichting f. 6.000,-. De inventariskosten bedragen per jaar 12% hiervan of f. 720,-.

d. Overige kosten (genormaliseerd)

Strooisel per mestvarken	f. 2,60
Gezondheidszorg per mestvarken	f. 2,20
Rente " "	f. 2,35
Afleveringskosten" "	f. 4,50
Diversen " "	<u>f. 0,85</u>
Totaal	f.12,50

Totaal overige kosten per jaar 450 x f. 12,50 = f. 5.625,-.

e. Arbeidskosten

Bruto loonkosten per jaar van de verzorger, inclusief sociale lasten
450 x 2 = 900 uur à f. 5,- = f. 4500,-.

Recapitulatie kosten per jaar:

voederkosten	f. 47.250,-
huisvestingskosten	f. 5.000,-
inventariskosten	f. 720,-
arbeidskosten	f. 4.500,-
overige kosten	f. 5.625,-
Totaal	f. 63.095,-

Resultaat varkensmesterij:

bruto-opbrengsten	f. 103.320,-	
kosten	f. 63.095,-	
restecert	f. 40.225,-	
Af: kosten aankoop biggen	f. 36.100,-	(468 ¹⁾ biggen à f. 75,-)
winst op mestvarkens	f. 4.125,-	
Winst per afgeleverd varken	f. 9,-	
Arbeidsinkomen per afge- leverd varken	f. 19,-	1) sterfte 4%

MELKEN EN BEREIDING ZUIVELPRODUKTEN

Uitgangspunten

1. De melk van 50 koeien, nl. 210.000 kg met 4% vet, wordt op het bedrijf verwerkt. Als aanvulling wordt nog een berekening gemaakt voor 17 koeien. De verwerking van de melk blijft beperkt tot 5 produkten, die in de volgende hoeveelheden worden voortgebracht:

consumptiemelk	140.000 kg
kaas (Goudse boerenkaas)	5.225 kg
boter	1.500 kg
karnemelk	6.000 kg
yoghurt	15.000 kg
wei	<u>42.275 kg</u>
Totaal	210.000 kg

De wei wordt aan de koeien vervoerd.

2. De werkzaamheden worden verricht door 3 personen nl.
- 1 man voor molken en veeverzorgen
 - 1 man voor de zuivelbereiding
 - 1 man voor de verkoop (venter)

Uit waarnemingen op praktijkbedrijven is bekend dat bovenvermelde werkzaamheden gemakkelijk door 3 man voor 50 koeien (210.000 kg melk) verricht kunnen worden. De venter bedient 200 gezinnen met gemiddeld 4 personen.

3. Aangenomen wordt, dat de 50 melkkoeien gevoerd worden met veevoer uit het eigen bedrijf ofwel met aangekocht voer. Aangenomen wordt dat de kostprijs van de melk in beide gevallen 34 cent per kg is. De melkproduktie wordt dus los van de grond gezien (zie de berekening op blz. 2).

4. Bij verkoop resp. vervoedering in eigen bedrijf, worden de volgende prijzen gemaakt:

consumptiemelk (volledig detailverkoop)	f. 0,55 /kg
kaas (Goudse boerenkaas; gedeeltelijk detail-, gedeeltelijk marktverkoop)	f. 4,- "
boter (hoofdzakelijk detailverkoop voor lage prijzen)	f. 5,- "
karnemelk (hoofdzakelijk detailverkoop)	f. 0,40 "
yoghurt	f. 0,65 "
wei	f. 0,02 "

Voor de consumptiemelk en de yoghurt geldende volgende heffingen en toeslagen:

<u>heffing</u> Zuivelfonds (verschil verrekenprijs en basisprijs)	9 ct per kg
<u>zuivelwaarde-toeslag</u> (verschil basisprijs en zuivelwaarde)	2 " " "
netto-heffing	<u>7 ct per kg</u>

Deze netto-afdracht geldt voor 155.000 kg melk.

Voor de totale melkplas geldt een uitkering uit het Zuivelfonds en Landbouw Egalisatiefonds van 4 ct (verschil richtprijs en zuivelwaarde).

De totale opbrengst wordt nu:

140.000 kg consumptiemelk à f. 0,55	=	f. 77.000,-
5.225 kg kaas à f. 4,-	=	" 20.900,-
1.500 kg boter à f. 5,-	=	" 7.500,-
6.000 kg karnemelk à f. 0,40	=	" 2.400,-
15.000 kg yoghurt à f. 0,65	=	" 9.750,-
42.275 kg wei à f. 0,02	=	" 845,-
		<u>f. 118.395,-</u>

Netto-afdracht Zuivelfonds		
155.000 kg melk à f. 0,07	=	" 10.850,-
		<u>f. 107.545,-</u>
restteert		

Melkprijs-toeslag uit Zuivelfonds en Landbouw Egalisatiefonds

210.000 kg melk à 4 ct	=	" 8.400,-
Totaal opbrengst		<u>f. 115.945,-</u>
ofwel bruto-opbrengst per kg melk:		55 ct

5. Voor de bereiding en de verkoop van de zuivelprodukten is de volgende inrichting vereist:

melklokaal	f. 10.000,-
melk-inpakmachine	" 4.000,-
heetwaterinstallatie	" 3.000,-
twee open melktanks	" 2.000,-
koelwaterinstallatie	" 2.000,-
koelwaterbak	" 1.000,-
pasteurisatieinrichting	" 3.000,-
centrifuge	" 2.000,-
karn	" 1.000,-
botervormapparaat	" 1.000,-
yoghurt - bereider	" 2.000,-
broodstoof	" 2.000,-
kaasmachine	" 4.000,-
kaasvormen	" 1.000,-
kaaspersen	" 1.000,-
melkpompen	" 2.000,-
venterswagen	" 10.000,-
	<hr/>
Totaal	f. 51.000,-

6. De jaarlijkse kosten zijn de volgende:

a. afschrijving plus rente en onderhoud gebouw en inventaris f. 51.000,- à 10%	f. 5.100,-
b. energiekosten 210.000 à 0,5 ct	" 1.050,-
c. arbeid: melker (P.M. in kostprijs melk opgenomen)	
zuivelbereider f. 10.000,-	
venter <u>" 10.000,-</u>	" 20.000,-
d. verpakkingskosten 1)	
210.000 kg à 3 ct	" 6.300,-
	<hr/>
Totaal	f. 32.450,-
ofwel per kg melk:	15,5 ct

1) éénmalige verpakking in plastic.

7. Netto-opbrengst melk per kg:

bruto-opbrengst	55 ct
kosten verwerking en verkoop	15,5 ct
	<u>39,5 ct</u>
kostprijs melk	<u>34,0 ct</u>
netto winst	5,5 ct
netto winst per bedrijf:	
210.000 kg à 5,5 ct =	<u>f. 11.550,-</u>

8. De arbeidskosten bedragen (inclusief melken en voeverzorgen)

3 x f. 10.000,- = f. 30.000,-

ofwel 14,5 ct per kg melk.

De kostprijs bij de melkproduktie is zonder de arbeid

$$34 - \frac{1}{3} \times 14,5 = 29,2 \text{ ct per kg.}$$

Vraag: Hoe groot kan het arbeidsinkomen op een bedrijf voor één man zijn?

Aangenomen wordt dat één man 17 koeien kan melken en verzorgen, de melk

kan verwerken en de produkten kan verkopen.

a. De kostprijs van de melk zonder de arbeidskosten bij de melkproduktie blijft gelijk bij een kleinere veestapel.

b. De gebouwen- en werktuigkosten zijn bij een kleinere omvang van de veestapel als volgt: ¹⁾

melklokaal	f. 5.000,-
melk inpakmachine	" 3.000,-
heetwaterinstallatie	" 2.000,-
twee open melktanks	" 1.000,-
koelwaterinstallatie	" 1.500,-
koelwaterbak	" 500,-
pasteurisatieinrichting	" 1.000,-
centrifuge	" 2.000,-
karn	" 500,-
botervormapparaat	" 500,-
yoghurt-bereider	" 1.000,-
broedstoof	" 1.000,-
kaasmachine	" 2.500,-
kaasvormen	" 500,-
kaaspersen	" 500,-
venterswagen	" <u>5.000,-</u>

Totaal f. 27.500,-

Hiervan 10% als jaarlijkse kosten is f. 2.750,- of per kg melk 3,7 ct.

1) Zonder de veestalling enz. waarvan de kosten in de kosten van de melkwinning zijn opgenomen.

c. De energie- en verpakkingskosten zijn in totaal gelijk aan die in de vorige berekening nl. 3,5 ct per kg.

d. Het arbeidsinkomen per kg melk wordt dan:

bruto opbrengst		55 ct
af de volgende kosten		
zonder de arbeidskosten:		
produktiekosten melk	29,2 ct	
gebouwen + inventaris	3,7 ct	
energie + verpakking	<u>3,5 ct</u>	<u>36,4 ct</u>
arbeidsinkomen		18,6 ct

e. Het arbeidsinkomen voor de ondernemer per bedrijf is dan:

$$71.400 \times 18,6 \text{ ct} = \underline{\underline{\text{f. 13.280,-}}}$$